

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu este de doua ori pe septemana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 3. ANULU XII.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 9 Ianuaru 1864.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Dela senatulu imperialu.

Dupacumu comunicaseramu in numerii dinaintea serbatoriloru, cas'a ablegatiloru continua siedintiele sele in 11 Ian. cal. nou cu siedinti'a 68. Despre cererea suppletoria de 14 milliune din partea ministeriului de resbelu, precumu si despre interpellatiunea lui Mühlfeld si consotii, in fine despre respunsulu ministeriului de resbelu la interpellatiunea lui Zimmermann, inca vorbiramu in numerii din urma pe bas'a scriiloru telegrafice: acumu referimu, ca obiectulu dilei a fostu relatiunea comitetului respectivu despre proiectulu regimului privitoriu la determinarea pretiului curatulu marfelor de aur si argintu si supraveghierea aceli asi. — Comitetulu propuse, a se urma dupa sistem'a facultativa de controla si a se provoca regimulu, ca legea ce o va aduce in acesta privintia, sa o puna pe bas'a acesta. Contr'a proiectulu comisiunei vorbescu: Skene, Stamm, Mühlfeld, Stummer; in favorea lui: Frosehauer, Bachofen, Aichenegg, Winterstein, Brosche, Berger, Schindler, Riese-Stallburg si Herbst. In siedinti'a acesta insa, fiindca tempulu inaintase prea multu, nu potu vorbi fara Skene si Stamm, ear ceialti oratori si continua cuventarile

in siedinti'a 69 din 12 Ianuaru, candu in fine se priimesce cu majoritate propunerea lui Skene, ca comitetulu respectivu sa incepa desbaterea pe bas'a propozitiunei regimului.

Totu in 11 Ianuaru tinu siedinti'a sea 17 cas'a de susu, continuandu desbaterea bugetului si pertractandu bugetulu ministeriului de justitia; la desbatere participa principele Jablonowsky ca referinte, apoi Br. de Krauss, Conte Antoniu Auersperg, Cardinalulu Rauscher, Conte Leone Thun, ministrii Lasser si Hein. Cas'a de josu, precumu se scie, hotarise a se urca lefile amplotiloru mai mici judeciari, ear adausele de cate 100 f. la lefile acelor a le stersese. Cas'a de susu dincontra lasa la locu numai acea 100 f. ca adausu, ear urcarea lefeloru o sterge. Mare sentsatiune a facutu in acesta siedintia cuventulu celu meritoriu, moderatu si maturu alu Contelui Antoniu Auersperg, in care espune scaderile constitutiunei austriace —

In 12 Ianuaru c. n. tinu cas'a de susu siedinti'a sea 18. si pertracta bugetulu ministeriului de politia, alu oficieloru de controla, alu ministeriului de resbelu. La cestu din urma se arata unele diferentie, intre ambele case; caci 1) pecandu cas'a de josu a trasu foudurile graniceresci in bugetulu generalu alu militiei; 2) a pusu restulu de cassa de 1 1/2 millionu din anulu trecutulu la anulu acest'a; 3) a incorporatu in bugetulu generalu crutiarea capitalulu taxelor: cas'a de susu desface aceste decisiuni. De aci urma apoi diferenti'a, ca cas'a ablegatiloru fixeza bugetulu de resbelu cu 122,842,350 f., ear comisiunea finant. a casei de susu proiecteza 123,104,350; ear acoperirea, ce o fixase cas'a ablegatiloru cu 17,286,909 f., o reduce la 15,612,753 f. — Dupa desbatere de 4 ore, la carea participa Maresialulu Mertens, Gen. de cav. Clam-Gallas, Conte Thun, Conte Auersperg, Conte Hartig, Br. Hess, ministrii Rechberg, Lasser si Plener, — se priimesce mai cu unanimitate propunerea comisiunei financiale.

Cas'a de susu tinu siedinti'a 19 in 1/13 Ianuaru, continuandu desbaterea bugetului. La ordine bugetulu marinei, la carea comisiunea propune a se accorda ce 623,645 f. mai multu, decatu incuviintiasse cas'a ablegatiloru. La desbatere luara parte Conte Wickenburg, Principele Salm, Conte Clam-Gallas, Conte Hartig,

Contele Thun, Maresialulu Hess, ministrulu de marina Burger, Conte Czernin, Contreadmiralulu Wissiak, Conte Kuefstein, Cavalerulu Pipitz, Baronulu Reyher; si reieptandu-se propunerea Princ. Salm (ca camer'a de susu se incuviintieze tota summ'a ceruta de Guvernu), se priimesce propunerea comitetului espusa mai susu.

In siedinti'a 20 din 2/14 Ianuaru continua cas'a de susu desbaterile bugetului, trecendu preste bugetulu cancellariei aulice croato-slavone. Comisiunea propuse cu majoritate, a immulti summ'a votata de cas'a ablegatiloru cu 49,986 f.; si acesta propunere, dupace vorbira Conte Auersperg, Baronulu Pipitz, Baronulu Rueskefer in contra, ear Conte Thun, Baronulu Hennet, Br. Baumgartner, Principele Jablonowsky si ministrulu Plener pentru ea, se si priimesce. —

Cu aceste bugetulu in partea sea d'antaiu: „cerintie“ e terminatu; se incepe partea a doua: „acoperirea.“ Veniturile: ministeriului de esterne, ale ministeriului de statu, ale administratiunei politice, ale Cancelariilor aulice ungara, croato-slavona si transilvana se incuviintieza fara desbatere in conformitate cu cas'a ablegatiloru. Asemenea parte fara desbatere, parte dupa putina desbatere titlurile „contributiuni directe, contributiuni de consumu, vami si saline.“

In aceasi ditinu siedinti'a 70. cas'a ablegatiloru. La ordinea dilei fu continuarea desbaterei asup'a contributiunei pentru luxu (darea pentru servitori, cai si carutie). Mai multi ablegati (Grocholski, Skene, Groisz, Berger), vorbescu in contra acestei dari. aretandu ca ea pentru multe provincie aru li nedrepta, pentruca nu luxulu, ci necasulu face pre locuitorii a tine carutie si cai; pentru introducerea eii vorbescu refer. Kayser, Tinti, Oberleitner, si firesce — ministrulu de finantie Plener; partid'a cestoru din urma castiga o mica majoritate, si asi

darea de luxu, din carea va sa esa 1 millionu de florini pe anu, e ntrodusa pe tempulu din 1 Ianuaru 1864. pana'n ultim'a Decembre 1864.

In desbaterea speciala, gramadiandu-se siedintie preste siedintie, nu ne permite spatiulu a intra; la desbatere iau parte Kromer, Grocholski, Baritiu, Dienstler, Gull, Kayser, Walterskirchen, Skene, Berger si Cont. Potocki. Continuarea se lasa pe un'a din siedintiele urmatoare, fiindca si mai multe amendeamente aduse de ablegatii numili se predau comitetului respectivu spre preconsultare si relatiunare. —

Calea ferata in Transsilvani'a.

(M. B.) Dupa cele dise pana acuma mai remane inca a vorbi si despre alu treilea factoru, ce trebuie luat in considerare la cladirea drumurilor de feru, adeca despre starea finantiei.

Hic Rhodus, hic salta! E usioru a face proiecte si planuri catu de frumoase pe hartia, insa cu atatu mai grru este a gramadi la unu locu sum'a grandiosa de bani, ce se recere la realisarea intreprinderiloru mai insemnate, precumu sunt si caile ferate. Fara banu nu este potere, fara potere nu poti clatina nici chiaru o petricica, ear' cu bani esti puternicu, te poti aradica in aeru, poti trece peste marea nemarginita, poti intra in sinulu pamentului, poti opri ap'a in curgerea sea, din munte poti face vale, poti misca stancele superbe ce-si radica fruntea innalta in reguinile nuoriloru de mii si mii de ani; banii facu tote!

E ntrebarea insa: de unde se casciga milliunele pentru realisarea intreprinderiloru grandiose?

Scimu ca in tierile unde comerciul si industri'a inca nu se avantara la o trepta mai inalta, precumu in mai multe tieri ale imperiului austriacu, puterea banala e atatu de rara, incatu forte putini suntu la numeru cei ce potu dispune de sume mari, ca sa pota infiintia d. e. o cale ferata, seu porturi de navigare; deci statulu, corpulu tuturor cetatieniloru, e chiamatu a suplini cu putere unita ceea ce nu o potu face omenii singuratici, imprumutandu milliune dela supusii sei, seu dela straini.

Insa statulu austriacu are nefericirea de a fi restrinsu in totu anulu a lua in imprumutu cate-va milliune de fiorini numai spre acoperirea lipseloru celoru neincungiurabile, prin urmare, in vistieri'a statului nu se afla sum'a receruta pentru edificarea drumurilor de feru; de aceea statulu e silitu a lua imprumutu dela mai multi omeni banosi (banchieri) pe langa usura mare, care apoi totusi cade pe umerulu statului, seu mai bine dicendu: pe alu poporului intregu din Monarchia ca dare, caci altu-cum statulu nu se pote usiura de greutatea datorieloru.

Din acestu punctu de vedere statulu are datorintia morala a lucra intr'acolo, ca cladirile publice, de ori-ce soi sa fia acelea, sa constee catu mai putinu, ca apoi poporulu sa pota porta cu usiuratae dările aruncate pe umerulu seu. Acest'a e si interesulu statului, caci in ce mesura seracesce poporulu, tocmai in acea mesura seracesce si statulu, scade creditulu lui atatu inlauntru catu si in strainatate, si perde autoritatea si votulu seu decisivu fatia cu celelalte staturi, si se degradéza a joca o rola secundaria la cestiunile cele mai ponderose intrenatiunale.

Aducendu-le acestea in combinatiune cu liniile drumului de feru proieptate pentru Transsilvani'a, adeca: lini'a cãtra Orade-Clusiu-Brasiovu cu lini'a cãtra Aradu-Sabiiu-Turnu-Rosiu, aru dice cineva, ca: de orece lini'a protegéta de regimu e mai scurta, si consta mai putinu decatu cealalta: urméza de sine, ca regimulu are datorintia a o realisa acésta mai estina.

Parerea acést'a aru fi gresita!

Cáci, de ore ce tote spesele cladiriloru cadu in forma de dare pe umerii poporului din imperiu, poporulu la tota intemplantarea va plati mai buerosu o suma si mai marisóra, deaca elu intru adeveru sentiesce bunatatea cladiriloru, pentru cari platesce darea. Aru fi o mare nedreptate, candu fia-care Transsilvanénu aru fi silitu a porta asemenea spesele unui drumu feratu, seu a ori-ce cladiri, care lui, fiind-ca cade departe de elu, nu-i aduce nici unu folosu, ci-i maresce darea, de carea are destula si pana acuma. Si fiindca lini'a marginala, carea nici nu s'aru poté numi a Transsilvaniei, aru aduce forte putinu, seu dora nici unu folosu celoru ce locuiescu cãtra medianópte seu in mediloculu Transsilvaniei: e unu ce forte naturalu, ca lini'a, carea trece prin inim'a Transsilvaniei, merita mai multa apretuire atatu din punctu de vedere alu Transsilvaniei, catu si din alu imperiului.

Ce e dreptu, spesele voru fi mari, de totu mari, ori-care lini'a se va infiintia; darea locuitoriloru se va spori la tota intemplantarea; totusi e de crediutu, ca ei mai buerosu voru solvi in fia-care anu mai multu cu cate-va parale pentru lini'a Oradana, pentruca prin acést'a mai multi ajungu la bani, la avere, prin urmare inavutindu-se mai multu potu si plati, decatu pentru lini'a Aradana.

Cine nu e convinsu dara despre adeverulu, ca statulu in casu ca si acést'a e indatoratu sa infiintieze cladirile cele mai sumptuóse, daca dela acestea se pote accepta inflorirea generala a tieriei, si sa lase de o parte cladirile mai estine, dela cari voru trage folosu vre-o cati-va insi?

Lini'a Oradana pe langa altele se recomanda si de aceea pentru ca mai multi-insi si voru afla ocupatiune la cladiria liniei de catu la cealalta, si asiá mai multi bani voru incurge in tiéra intre mass'a poporului lucratoriu, care toldeun'a sentiescu lips'a baniloru.

Mai suntu inca si cause politice, (?Red.) cari ne impunu datorinti'a de a partini lini'a Oradana, despre cari insa astadata nu potemu vorbi, de ore-ce nici spatulu jurnalului acestui'a, nici impregiurările de astadi nu ne ierta a le descoperi, — ne exprimamu numai dorinti'a, ca deputatii romani, cari se afla astadi in senatulu imp.; sa partinesca cu caldura interesesele adeverate ale poporului romanu. Ací voru ave ocaziunea binevenita d'a se areta demni de increderea poporului, si pana atuncea insa speramu, ca la actulu acest'a de mare insemnatate pentru Transsilvani'a, la desbaterea liniei ferate va peri dintre ei chiaru si umbr'a discordiei, ce s'a incuibatu in peptulu unor'a! Fia ca speranti'a sa nu ne insiele! —

S a b i i u in 6 Ianuarin. „Korunk“ aduce o fama trista pentru noi Romani din Transsilvani'a. Nemilós'a morie iar a cerutu o jertfa din sirulu barbatiloru nostri celoru mai capaci, mai patriotici, mai bravi, — pre ablegatulu de diet'a tieriei si de senatulu imperialu Sipotariu, care sa fia reposatu in Vienn'a. Ne pare reu, ca trebuie sa aflamu scirea acést'a mai antaiu intr'o foia straina — Frigulu pe la noi tine rostu, si meteorologii ne spunu, ca astfelu de ierna n'a mai fostu din anulu 1848. Necasulu de mori si-au ajunsu culmea; ccumpetea e mare; balurille suntu in flóre.

S a b i i u in 7 Ian. Foile din Vienn'a ne spuun, ca comitetulu compusu pentru preconsultarea cestiunei drumului de feru transsilvanu se ocupa seriosu cu obiectulu seu, si venindu mai antaiu intrebarea: ca zidi-se-voru tote liniile proiectate, maioritaea aduse conclusulu, ca de asta data sa se cladésca numai un'a lini'a. Carea va fi acésta lini'a? inca nu se scie. Se dice in sa intr'altu locu, ca cestiunea se pertractéza cu interesu si zelu deosebitu; ceea ce o credemu cu atát'a mai vertosu, cu catu in deslegarea eii s'au amestecatu nu numai postulatele economice natiunale, ci si ale politice si cine mai scie ale cãtoru interese eterogene. — La tota ntemplantarea caus'a acést'a de cea mai mare importantia pentru tiéra si imperiu nu se va poté decide numai unilateralmente din partea Austriei seu a Transsilvaniei, ci mai intra 'n jocu inca o ntrebare forte momentósa, intrebarea: Ce va sa faca Romani'a in acésta privintia? Cáci panacandu regimulu austriacu nu va face invoirele necesarie cu guvernulu romanescu, pana atunci tragerea liniei ferate la marginile Romaniei n'aru fi cu scopu, pentruca drumulu acest'a nu s'aru rentá. Ce sa si duca trasura de aburu dela Turculu rosit? Apa din Oltu in Muresiu? Unu astfelu de drumu, care n'aru esí din hotarele Transsilvaniei, aru fi unu sacu, in care te'nfundi. Tint'a drumului de feru transsilvanu, déca e sa fia drumu alu imperiului, drumu alu Europei, — cáci altmintrea cu ce dreptu amu cere ca imperiulu sa garanteze interesesele? — nu poté fi a mpreuná numai Transsilvani'a cu Vienn'a si preste totu cu apusulu, ci a legá mările apusene cu marea négra. Si 'ncatu aces't'a e scopulu, la cladiria lui trebuie sa se 'nvoiesca si Romani'a; cáci fara invoirea eii nu-i va poté calca nimenea teritoriulu, cu tote ca „Herm. Ztg.“ etc. iar pune Romani'a sub rubric'a „Turci'a“. Romani'a in sa, incatu scimu, n'are interesu de a continuá lini'a dela Turnu—rosiu; un'a pentruca de aci 'ncolo Oltulu e seu celu putinu se poté face navigabilu, si atunci drumulu e gat'a, alt'a pentruca lini'a acést'a aru taiá Romani'a numai in latu, nu in sa si 'n lungu. De aceea déca guvernulu romanescu nu se va 'n oi a prelungi pe teritoriulu seu cutare seu cutare lini'a, aceea nici nu credemu ca se va zidi. Romani'a e interessata a duce lini'a dela vam'a Buzelui incolo dealungulu tieriei; de aceea credemu ca esírea drumului nostru va trebui sa fia pela Brasiovu pe unde-va, ear intrarea e probabilu ca va fi dela Aradu (si nu dela Oradea-Mare) la Belgradu. Interesesele statului — ale tieriei mai nu credemu — voru cere prelungirea eii si pana la Sabiiu; intrebarea dar dupa parerea nostra aru fi numai: ca pe Tarnav'a mare ori pe Oltu sa se lege Sabiiulu cu Brasiovu? —

Lips'a din Ungari'a

cu catu cresce puterea ernei, cu atát'a devine mai apesátore. Scenele cele infricosiate, unde moru omeni de fómé, ne spunu diuarele ca nu mai suntu raritati. Fatia cu cele 20 milliune, acordate prin Senatulu imperialu, summele adunate din tiéra suntu mici fara asemenare si dau unu tablou tristu despre starea administratiunei si cu deosebire despre ingrijirea de seraci prin comune. Comunicamu in cele urmatóre summele incurse la Cancellari'a aulica, din care se vede, ca cele mai insemnate le-au daruitu p. n. casa domnitóre, si rezultatulu serbatórei poporale din Vienn'a. Eata summele!

M. S. Imperatés'a Elisavet'a	10,000 f.
M. S. Imperatés'a Carolin'a August'a	10,000 f.
MM. SS. Imp. Ferdinandu si Imp. Mari'a Ann'a	20,000 f.
Archiducele Franciscu Carolu	4000 f.
Ducele Augustu de Koburg	2000 f.
Cancellarulu aulicu Contele Forgách	1000 f.
Vicercancellarulu Conte Károiyi	500 f.
Gremiulu Cancellariei aulice ungare	905 f.
Contes'a Sofi'a Eszterházy	800 f.
Baronulu Redel	100 f.
Anonymu	165 f.
Dr. Artl	25 f.

Suditi austriaci din Galatiu	1,128 f.
Contele Gustavu Königsegg	1000 f.
Dóne comune din Württemberg	18 f.
Dela Kossaw in Galiti'a	9 f.
Dela serbatórea poporului din Vienn'a	23,334 f.

Cu totulu 75,984 f.

In Ungari'a se strinsera, afara de 30,000 galetate, 184,220 f.

Preste totu dar 260,204 f.
(Dupa „Presse.“)

Varietáti si noutáti de di.

(Mórte r a r a.) M. On. d. St. Ianosi elu Parochu si Assessoru consist. in Ohababistr'a ne descrie adormirea sotiei sele, carea cá o raritate psihologica o comunicámu pe scurtu cititorilor nostri. — Ne-saltós'a mórte in 18. Dec. 1863 se slobodi a rapí din brati-le mele pre sotí'a mea Teodor'a, lasandu-me cu dóue fiice Elen'a si Ann'a dupa o scurta bóla de 5 zile. Fericit'a înainte de 12 óre dju'a, a cerutu de gustare si indata a djsu sa incaldjmu apa sa se scalde, in care scaldá singura s'a scaldatu cu grija; in urma a cerutu apa rece, si-a spelatu obrazulu, grumadii si gur'a, si au poruncitu sa-i scótemu tíolele (hainele) sa se imbrace. Dupa ce s'au imbracatu cumu i-a placutu, ni-a poruncitu sa-i chitimu mas'a, pen-truca vrea acumu curendu sa dórma; la 2 óre s'a chititu mas'a, i s'au asternutu cumu a postitu cu perini si deasupra cu meseale; apoi la 2 1/2 a postitu sa o punemu pe mas'a chitita, invetiandu-ne cumu sa traimu in urm'a eii, cumu sa se pórté fiicele si a., fiindu de fatia mai multe perşone adunate in casa spre privire; la 3 óre au disu, ca toti sa siedemu si sa rogámu pre Domnedieu, si ea au cerutu lumin'a in mâna; carea singura au tñut'o, apoi si-a luatú sanatate buna dela toti, si djeandú: Dómné iarta sufletulu Teodorei! si inchidiendu ochii, in 10 mñute au reposatu. —

Doliosulu sotiu vedindu in acésta mórte lina o placere domne-dieésca, precumu adauge, n'a cruliatu nici ostenele nici spese, pen-tru de a mormentá pre sotí'a sea, precumu anevioia s'a mai vedíutu vreo ingropatiune in acelu locu. —

(Gratulare de anulul nou.) Copiii din asilulu Elen'a (alu Dómnéi Románilor) in Bucuresci urara Domnitórei la anulul nou prin urmatórea poes'óra, carea este totdeodataunu micu testimoniú despre talentulu poeticu, ce-lu posedé junele Granda. —

„Unde este mam'a nóstrá?“

Noi pe toti amu întrebatu,

Si toti la Mari'a Vóstra

Sa venjmu ne-au indreptatu.

Tu dar, care ne esti mama,

Si ne cresci cu dulce doru,

Tu alu cárei nume chiama

Buz'a nóstrá 'ncetisióru:

Mam'a miciloru orfani,

Sa traiesci intru multí ani!

(Denumire.) Professorulu straordinariu de Teologi'a pas-toralá dela institutulu teologicu gr. or. din Cernautiu, Vasiliu Mi-trofanovicu, e denumitu professoru ordinariu alu aceleiasi specialitáti.

Domnisió'r'a Elis'a Circ'a, pretiuit'a virtuosa de violina si compatriot'a nostra, a sositu de câte-va zile la Bucuresci. Cu bu-curia vedemu din „Buciumulu“, ca publiculu bucuressceanu ascépta cu placere reprezentatiunile junei artiste, si dorimu, cá dñs'a sa secere si acolo complacerile, ce i le amu tribuitu noi; ear publiculu, cá sa afle depline multamiri in prestatiunile dñsei cele talentuóse.

(E t a t e s t r a o r d i n a r a.) In Bruxell'a traiesce colonelulu Hussmann, in pensiune de 67, si preste totu de 112 ani. Elu fiindca servise la unulu din regi-mentele, ce mergu acumu la Holstein, audindu vestea acé-st'a, nu se potú suferi a nu-i alergá înainte si a salutá pre fostii sei cameradi, respective pre urmatórii acelor'a.

Buciumulu din 1/13 Ianuariu 1864 a 'ntrodusu exclusivu calendariulu nou, afara de serbatori. Totu din a-celu numeru vedemu cu parere de reu, ca esírea lui e re-dusa la de trei ori pe septemána, panacandu numerulu a-bonantiloru va súi la 2500. Dorimu din parte-ne, ca a-cea di sa fia cátu de aprópe. —

Calendariiele nóstre romanesce pe anulul 1864 suntu cele indatinatate de pân'acumu: celu micu alu lui Closius, celu din tipografi'a diecesana, celu edatu de Baritiu si celu edatu de V. Romanu. Celu numitu la locul alu treilea se continua de V. Oroianu. Celu din urma aduce portretulu si si o schizza biografica a E. S. Dlui Popp, Vicepres. gub. —

(Mortalitatea ómeniloru.) Scrierea „Abeille medicale“ da urmatórele date statistice despre mortalitatea de pe pamentu. Din cele 1288 milliöne, ce locuiescu pe acésta planeta, moru pe anu 333,333,333, adica pe di 91954, pe óra 3730, pe minuta 60, pe secunda unulu. Mai totu aseme-nea suntu nascerile. Ambele urméza mai cu séma nóptea. Vi-étí'a ómeniloru in generalu e de 33 ani; a patr'a parte a óme-

meniloru móre nainte de alu 7-lea, jumetate ómenii moru na-inte de alu 17-lea anu. Din 10,000 persóne numai 1 ajun-ge 100 ani, din 500 numai un'a 80 ani; din 100 numai un'a 65 ani. —

Principatele románe unite.

R o m a n i ' a e preocupata acum de dóue acte mari: armarea tieréi si cestiunea monastiriloru „inchinate“, respec-tive despagubirea monastiriloru din strainatate pentru secula-risarea monastiriloru pamentene. Pentru ambe scopurile Cam-er'a a votatu summe considerabile, pentru césta din urma 51 milliöne lei. Unu proiectu pentru armarea tieréi pretin-de, cá toti barbatii sanatosi si intregi sa pórté armele. Districtele continua a contribuí si ele deosebi pentru acestu mare actu natiunalu, si „Reform'a“ ne spune, ca orasiulu Rámniculu saratu („Buciumulu“ celu mai nou adauge, ca si alte optu districte.) a si oferitu summ'a pentru cumperarea u-nui tunu si pentru facerea unoru medalie „dreptu recompensa a actelorú natiionale si a servitiiloru aduse patriei.“ — Le-gea pentru infiintiarea unui tribunalu apelatorialu in Focsiani s'au intaritu prin Domnitoriulu.

In 1 Ianuariu au fostu dupa obicei priimiri festive la palatiulu domnescu a tuturor autoritatiloru si corporatiuniloru capitalei. In fruntea numeróseloru deputatiuni a venitu clerulu, condusu de E. S. Mitropolitulu din Bucuresci, care de asta data representá si mitropoli'a cea vacanta din Iasi. Preasan-tí'a Sea, afara de Episcopii din Romani'a propria, erá 'ncun-giuratu de PP. Sele Locotenintele mitropoliei din Iasi, Loco-tenintii episcopesci din Husi si Buzeu si de mai multi Egu-meni de dñcóce si de dincolo de Milcovu. Dupa aceea se 'nfatisia Camer'a, apoi Curtea de cassatiune, municipalitatea Bucuresciloru, corpulu comerciantiloru, agentii poteriloru stra-ine si capii cleruriloru straine (eterodoxe, dupacum dice „Reform'a.“)

Din numerósele cuventári, rostite cu acea ocaziune, co-municámu numai cea d'antáiu, carea este urmatórea:

Cu ocazi'a dilei de astadi a re'noirei anului, Clerulu Románu, indemnatu, ca totu d'aun'a de simtieminte patricice vine prin Noi, a Ve urá ani multi si seninosi, cá sa puteti vedea Biseric'a prosperádu si credintí'a radicádu-se cu tri-umfu la demnitatea, in care strabunii nostrii au conservatu al-tarulu impreuna cu servitorii lui.

Acei memorabili strabuni, Mari'a T'a, prin acésta ne-stramutata credintia, adunandu-se imprejurulu Bisericei, cá imprejurulu maicéi lorú, si prin devotamentulu cátra altarulu Domnului, si mantuirea patri'a din tóte pericolile ce o ame-nintiara, si o lasara noue de mostenire cá sa potemu respirá in libertate aerulu vietiei nóstre.

Totu Románulu dar, Mari'a T'a, care este petrunsu de o simtire via pentru patri'a sea, nu póte de cátu sa doréscá fericirea Mariei Tale, cá celui alesu si tramisu de Provedin-tia pentru Natiunea Romána si glori'a Mariei Tale.

Dar Noi rogámu pre celu prépoternicu, cá sa daruiesca Mariei Tale si Mariei Sele Dómnéi, ani indelungati si senini, cá sa poteti sevarsí cu fericire lucrulu, la care sunteti chia-mati si destinatí de Inalt'a Provedintia divina.

R e s p u n s u l u I n n a l t í m e i S e l e .

Nimenea mai multu decátu mine nu recunósce mantui-tórea missiune a religiunei si frumosulu rolu, ce este insem-natu Clerului in nóu'a nóstra organizatiune.

Domnu alu unui poporu eminentu legatu cátra religiunea parintiloru sei, apretiuiescu dar, in tóta valórea, felicitárele ce cu ocaziunea anului nou mi adresati, Pré-Sánte Parinte, in namele Clerului ortodoxu din intrég'a Romania.

Multumindu-ve impreuna cu Dómn'a pentru bunele u-rári, ve asigurú de fiésc'a mea rávna pentru totu ce se atinge de infflorirea Bisericei si de fericirea Pré-Sántiei Vóstre in deosebi. —

In curendu se mai ascépta alte acte remarcabile, pre-cum prefacerea monastiriloru celorú mai multe in in spitale si institute de 'nvetiamentu, si introducerea calenda-riului celui nou.

Dintr'alte totu mai multu vedemu, ce dimensiuni colos-sale a luatú entusiasmulu pentru secularisarea monastiriloru „inchinate.“ Elu a fostu unu fulgeru, ce strabatú tóta tier'a si aprinse tóte inimele. Nu fu stare, etate, oficiu, nu fu orasiu si satu, care sa nu se fia electrisatu de acésta buna vestire. „Buciumulu“ aduce o parte a corespundintieloru respective, si citéza si pasagele privitóre la acésta din dia-arele románe austriace si din cele francesé; in fine luandu cuventulu intr'o cauza personala, abdíce de laudele, ce i s'au facutu din deosebite párti anumitu dñsului, cá unui antelu-ptatoru in acésta cauza. Nóue din parte-ne ni-arú paré reu,

cându amu fi considerati de nisce laudatori vani; si unanimitatea, cu carea amu salutat atatu noi, catu si celelalte foi romanesci din Austri'a actulu acel'a neperitariu, pote convinge pre oricine, care va sa veda, ca noi amu attribuitu „Buciumului“ numai recunoscintia meritata pentru dilucidarea obiectului si pentru pregatirea acestei epoce prin pretioasele serii respective ale meritatului lui redactoru. —

Prospectu politicu.

Dupa o corespundintia originala din Linz a lui „Bot-schafter“ vedemu, ca entusiasmulu Nemtiloru pentru Schleswig—Holstein dureza inca chiaru si in Austri'a. Unu concertu datu in favorea nenorocitloru din cele done ducate au datu ansa la o demonstratiune viua, prin care pote cineva stravede, ca si Nemtii din Austri'a nu suntu straini pentru ide'a unitatei Germaniei. Cu acea ocaziune, dice in corespundintia amintita, la radicarea cortinei, vedenduse idealulu „Germani'a“ sub carea era inscriptiunea: „das ganze Deutschland soll es sein! (Tota Germani'a sa fia! — o strofa din imnulu nationalu germanu de poetulu Arndt)“ au eruptu de tote partile aplause nenumarate. Eara candu se canta imnulu lui Arndt: „Was ist des Deutschen Vaterland? (Ce e patria germana), entusiasmulu fu in culme.

Pe candu se petreca acestea in cercurile curatu nemtiesci austriace, in Boemi'a curgu luptele ce se nascu la cea mai mica ocaziune intre nationalitatea cehica si nemtiesca cu celu mai mare focu. De astadata au fostu alegerile la camer'a comerciala caus'a unei lupte intre Nemti si Cechi. Cu tote ca cei din urma perdura lupt'a in cea mai mare parte, le servesce de lauda, ca in casulu acest'a tote fractiunile cehice erau intrurite.

Croatii inca dan totu mai multe semne de vietia de unu tempu incocce. Dorintia loru, de a nu mai aterná in ventulu provisorului, este totu mai evidenta. O brosiura esita de curendu in Agram sub titulu: „Ce voimu si ce sa facemu, unu proiectu de intielegere din partea unoru patrioti croati“, descopere susu atinsele dorintie. Eata pre scurtu cuprinsulu: „Sa rogámu pre prea gratiosulu Monarchu a ne conchiamá dieta si salu autorisámu la participarea afa-ceriloru comune pe urmatorele base:

1. La sustinerea limbei nationale si a oficieloru nationali.
2. Autonomi'a tieriei deplina afara de punctele, cari su tienu de integritatea imperiului.
3. Ajutoriu din partea regimului pentru infiintarea unui institutu de creditu fondualu.
4. Garranti'a de interesse pentru o linia de cale ferata Semlinu — Fiume.
5. Integritatea regatului triunitu
6. Incorporarea marginei militare la cealalta Croatia si organisarea civila a aceleiasi.“

In fine: „Ce avemu de a face, ca se potemu esprime dorintiele acestea a le natiunei: pe care cale se apucamu spre realizarea acestor'a? Acesta cale sta chiaru deschisa inaintea nostra; ea este cea legala, fundata in institutiunile nostre constitutiunale; si in lips'a unei diete este chiamarea congregatiuniloru generale, a desbatare cestiunea acesta ponderosa. Faca-se in acele conolusiuni libere de ori ce patima si prejudetiu. Nu aiba acelea alte privintie decatu binele celu adeveratu alu natiunei, aretendu-se demne de insemnatarea momentului. Atunci apoi se uneasca cei mai nobili ai tieriei,— patriotii cei adeverati spre a rogá pre Banulu nostru iubit si pre veneratulu cancelariu ai conduce la treptele tronului. Acolo sa depuna apoi rogamintele nostre, si preagratosulu nostru Imperatu si Rege nu va nebagá in sema vocea unui poporu credinciosu.“

Pecandu togma scrieamu cele de mai susu despre Croatia, ne vine scirea, despre suspenderea congregatiuniloru generale, care sa fia facutu sensatiune mare.

Din Tirolulu italianu ni se aducu sciri neliniscitoare, asemenea din Veneti'a, unde se vede, ca din di in di cresc sperantiele Italianiloru de unu resboiu in favorea loru. Amu mai referitu si cu alta ocaziune despre pregatiri resboiose din

Itali'a, si acum iara suntemu in pusetiune de a le repeti. Lini'a riuului Po se fia dupa tote semnele cate se vedu punctulu de capetenia alu operatiuniloru.— Comitetul nationalu lombardo-venetianu se servese de tote mediele spre a se-i duce pre junti buni de oste din Veneti'a, si ainsira in bataliunile de voluntari italiani, promitiendu-le spese de drumu si asignandui prin scrieri publice si secrete, ca dealungulu frontierei e ingritu de ai pute primi forte bine. Milanulu si Turinulu traiescu in ilusiunile cele mai placute a le resbelului, despre e care credintia cea mai firma, ca nu pote fi mai departe decatu in primavera ce ne sta inaintea usiei.

Franci'a. Dupa o depesia telegrafica a Pressei de Vienn'a se spune, ca cestiunea monastiriloru resolvata deja de camer'a Romaniei sa dea ansa la pertractari diplomatice. Sir Henry Bulwer sa fia si facutu unu proiectu, prin care propune o comisiune internationala spre deslegarea cestiunei, la care Austri'a Angli'a, Franci'a si Prussi'a sa-si fia si datu consimtiementulu seu.—E mare sperantia in Paris, ca Archiducele Maximilianu va priimi corón'a mexicana. Ministrulu de statu Reicher speréza, ca pana in tempulu desbatarei adresei din partea corpului legislativu sa fia in stare de a propune acestui'a depesia, prin carea sa se constate priimirea coróniei mexicane de catra mentiunatulu Archiduce.

Maresialulu Forey sa se si fia dusu la Miramare, unde se afla Archiducele Maximilianu; memorial diplomatique insa dice, ca numai pentru de a-si areta reverintia.

Confederatiunea germana se incurca de unu tempu incocce in afacerile ei fatia cu cestiunea Schleswig—Holsteiniana. Camer'a din Prussi'a se dechiara incontr'a politice austro-prussiana sub cuventu ca aceste doue puteri se au desfacutu de catra cealalta Germania si ca ele luada cestiunea pendinte a ducatororu ca puteri mari in mana, nu voru face alt'a, decatu voru tradá ducatele iar in marile Daniei.

Situatiunea dupa tote cate vedemu din diuarele germane e de asiá, incatu se pote esca lesne unu resboiu civilu intre confederatiunali de midilocu si mci de o parte si intre Austri'a si Prussi'a de alta parte.

Mai nou.

„Correspondintiei generale“ din Vienn'a, ale carei sciri de altmintrea nu prea tragu la cumpana, se scire, ca 'n Bucuresci a sositu o nota dela Turci'a, in carea se proclama protestu seriosu incontr'a decisiuniloru Camerei privitoare la monastirile „inchinate“. Principele, dice numit'a foia, impreuna cu Camer'a e resolutu a nu asculta de puterea suzerana, si spera in ajutoriulu adunarei. Se pare ca se apropia o catastrofa de multu preparata, si ca Principii románu, serbu si muntenegriunu voru s'o 'ntempine cu puteri unite. Se crede, ca princ. Cuz'a va sa aiba in curendu o 'ntalnire personala cu princ. Obrenovic, si ca Pórt'a pote sa stea numai gat'a pe primavera.

Balulu

Reuniunii femeiloru románe etc. din Brasiovu

se va tine si 'n carnelegile acestea in modulu stralucitu usitatu, Dumineca in 12|24 Ian. 1864 in sal'a Redutei de aci. Pretiulu unui biletu de intrare e de persóna 1 f. 60 xr. Deci suntu postiti a lua parte la acesta petrecere toti cati dorescu a ajutá fondulu unui institutu filantropicu.

Comitetulu Reuniunii f. r. etc

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Marti in 7|19 Ian. 1864.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	73
„ de midilocu „	3	47
„ de códa „	3	20
Secar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	—
„ de midilocu „	1	93
„ „ códa „	1	87
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen)*)	1	47
„ „ midilocu „	1	40
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	1	93

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vien'a in 8|20 Ianuariu 1864.

Metalicele 5%	72 25	Actiile de creditu	179 10
Imprumutulu nat. 5%	80.	Argentulu	121. 25
Actiile de banca	779	Gabinulu	5. 81

DD. abonanti vechi suntu rogati a ne transmite impreuna cu abonamentulu si cate o adresa de pan' acum; ear cei noi, a ne insemna cu acuratetia loculu locuintiei si post'a din urma. Numeri dela nceputulu an. 1864 mai suntu.